

ILLYÉS GERGELY

PARLAMENTI VÁLASZTÁSOK ROMÁNIÁBAN: ELŐRETÖRT A SZÉLSŐJOBB, KORMÁNYRA KERÜLT AZ RMDSZ

Romániában 2024. december 1-jén rendezték meg a parlamenti választásokat, amelyekre rendhagyó körülmények között, az elnökválasztás után egy héttel került sor. Az elnökválasztást és a parlamenti választást a 2003-as alkotmánymódosítás óta nem ugyanabban az évben szervezték meg, mivel ekkor öt évre növelték meg az elnök mandátumát. Azóta most először, húsz év után esett egybe a két időpont, és erre azt a megoldást találta a kormány, hogy egy hét eltéréssel rendezik meg a két megmérettetést, majd egy héttel a parlamenti választás után kerül sor az elnökválasztás második fordulójára. Ez a megfontolás arra épült, hogy Marcel Ciolacu miniszterelnök a Szociáldemokrata Párt (PSD) jelöltjeként bejut az elnökválasztás második fordulójába, ez segíti a pártot a parlamenti megmérettetésén, majd az ott aratott győzelem tovább segíti Ciolacut elnyerni az államfői tisztséget. Ezt a tervet nagyon durván felülírta az élet, és miután Ciolacu be sem jutott a második fordulóba, teljesen kiszámíthatatlannál vált a pártok versenye.

Választási rendszer és kampány

Romániában a választásokat zárt pártlistás rendszerben rendezték, a mandátumokat két szinten osztották ki (először a megyékben, majd országos visszaosztás a töredékszavazatok alapján). A szenátorok számát 134-ben, a képviselőket 312-ben állapították meg (a gyakorlatban pedig utóbbihoz még maximum 19 speciális kisebbségi mandátum adódhat hozzá, annak függvényében, hogy hány kisebbségi szervezetnek sikerül bejutnia a parlamentbe).

A százalékos parlamenti küszöb 5%, amihez a választási koalíciók esetében progresszíven hozzá kell számolni 3%-ot a második szervezet után, illetve még 1-1%-ot három, illetve négy vagy több párt koalíciója esetén. Az ún. „alternatív küszöb” is létezik a rendszerben: ennek értelmében egy párt akkor is bejut a parlamentbe, ha országosan nem éri el az 5%-ot, viszont legalább négy megyében megszerzi a szavazatok 20%-át. Akárcsak a korábbi alternatív küszöb, ez is kimondottan az RMDSZ számára lett kitalálva.

A magyarországi szabályozás mintájára a levélszavazás lehetősége is adott a külföldön állandó vagy ideiglenes lakcímmel rendelkező román állampolgárok számára, de ezzel a 2016-os és 2020-as helyzethez hasonlóan 2024-ben is rendkívül kevesen éltek, azaz a szavazás eredményére semmilyen lényegi befolyása nem volt ennek a lehetőségnek.

Továbbra is tilos volt az óriásplakátok és molinók használata a kampányidőszakban, a jelöltek nem osztogathattak semmilyen, korábban nagy előszeretettel alkalmazott üzenet-hordozót a nevükkel és pártjuk logójával (pl. írószer, műanyag zacskó, öngyújtó), a plakátok és a szórólapok számát és méretét is meghatározták, továbbá szigorúan ellenőrizték a médiában megjelenő hirdetéseket is. Szintén nem lehetett költeni nagyszabású kampányrendezvényekre (koncert, mulatság), és az aktivisták közvetlen anyagi javadalmazását is megtiltották.

Ennek köszönhetően a parlamenti választási kampány megint atipikusnak volt mondható, a hivatalosan kijelölt kampányidőszakban (a választás előtti napot megelőző 30 napban) leginkább csak a közösségi oldalakon történt érdemi aktivitás, az utcákon pedig szinte csak a hivatalos plakátolóhelyeken látszott a nyoma annak, hogy hamarosan választások következnek (utóbbiakból pedig viszonylag keveset jelöltek ki). A korábbi kampányokhoz képest ugyanakkor előtérbe került a Facebook mellett a YouTube és a TikTok is, ami teljesen átalakította a pártok kommunikációs stratégiáját, továbbá a fősodorbéli média mellett sokkal nagyobb szerep jutott a podcastoknak, a fő politikai szereplők sok esetben nagyobb tömeghez tudtak elérni ezek segítségével, mint a sajtón keresztül.

Előzmények, politikai kontextus

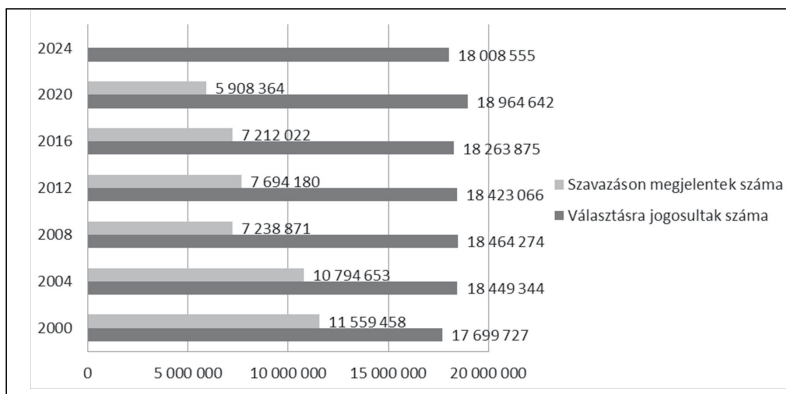
A parlamenti választásokra nyilvánvalóan rányomta a bélyegét az egy héttel korábban rendezett elnökválasztás első fordulója, amelyen óriási meglepetésre egy független jelölt kapta a legtöbb voksot, és a Szociáldemokrata Párt (PSD) elnöke nem jutott be a második fordulóba. A választási eredményt komoly társadalmi felháborodás kísérte, továbbá lemondott mindkét kormánypárt elnöke, így a román belpolitika évek óta nem látott válságba süllyedt. Ehhez adódott hozzá később, hogy Calin Georgescu TikTok-kampánya miatt felmerült a külföldi beavatkozás lehetősége és kampányának pénzügyi szabálytalanságai is napvilágra kerültek. Pár napra rá az Alkotmánybíróságnak az a döntése is értetlenséget szült, hogy a szavazatok újraszámolását rendelték el. Ilyen hangulatban fordultak rá a pártok a parlamenti választásokra, amely előtt egyetlen felmérés készült el, de a korábbiak megbízhatatlansága miatt ez sem sokat segített a választók orientációjában.

Az volt a fő kérdés, hogy Georgescu sikere nyomán az őt támogató erők, azaz a George Simion vezette Románok Egyesüléséért Szövetség (AUR), a Diana Sosoaca vezette SOS Romania és a Georgescu mögött álló Fiatal Emberek Pártja (POT) összesen a szavazatok hány százalékát szerzik meg, illetve az összes többi párt képes lehet-e velük szemben

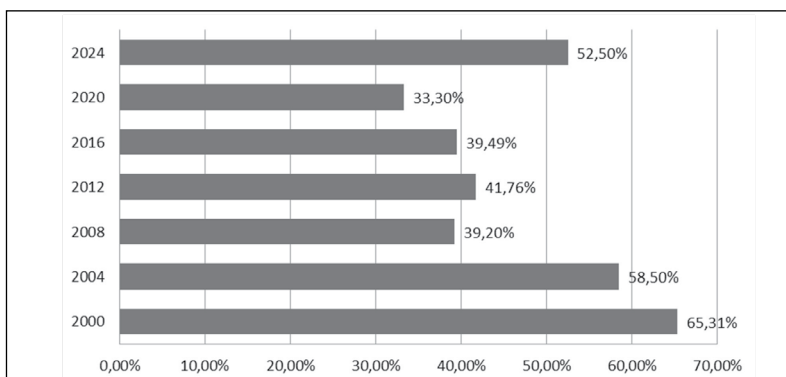
többséget összekovácsolni a parlamentben, ezáltal biztosítva a következő kormány támogatását.

Részvételi arány

A részvételi arány ilyen előzmények után nem meglepő módon magas volt, a legmagasabb azóta, hogy a parlamenti választásokat és az elnökválasztást külön évben rendezik meg. Az 52,5 százalékos részvételi arány ugyanakkor szinte teljesen megegyezik az elnökválasztás első fordulójában mérttel, ez ugyanakkor nem azt jelenti, hogy pontosan ugyanazok az emberek szavaztak a két egymást követő vasárnap, a jelek szerint ugyanis ebben komoly változás állt be. Ezzel együtt kijelenthető, hogy az elnökválasztás és a parlamenti választás összecsúsztatása újra felvitte a részvételt: 2004 óta nem mentek el ennyien szavazni parlamenti választáson.

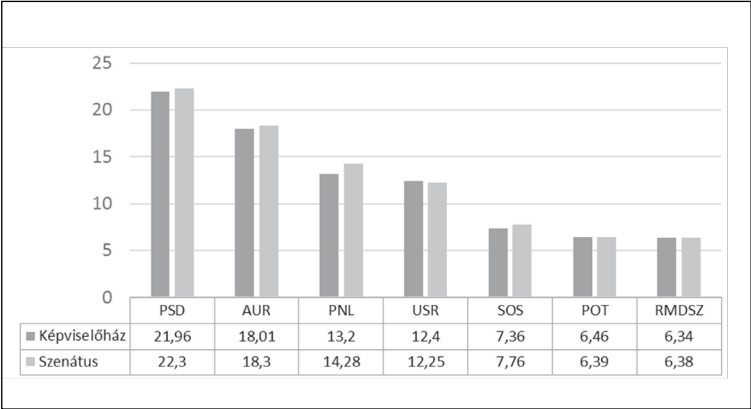
1. ábra: A szavazáson megjelentek száma a parlamenti választásokon
Forrás: saját számítás hivatalos statisztikákból

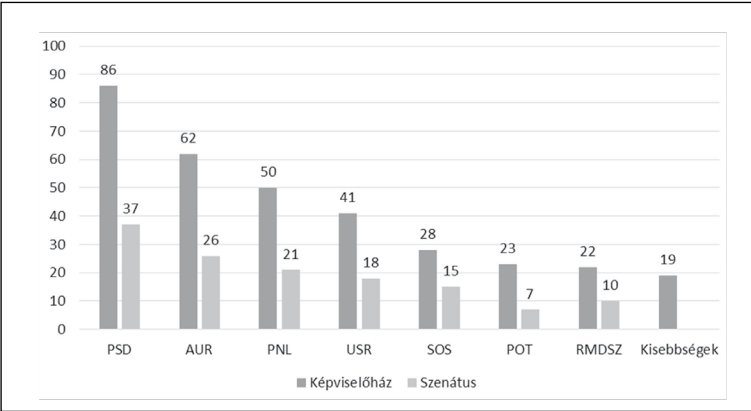
2. ábra: A hivatalos részvételi arány alakulása a parlamenti választásokon
Forrás: saját számítás hivatalos statisztikákból

A magyarlakta megyék részvételi aránya egyértelműen a megszokottól eltérően alakult, a legmagasabb részvétellel rendelkező megyék sorába léptek, ami soha korábban nem fordult elő. Hargita megye országosan is a legnagyobb részvételi arányt, 58,81 százalékot ért el, de Kovászna is 53,83 százalékkal az átlag fölött teljesített, ami mindenképpen szokatlan jelenség. Nyilvánvalóan a szélsőséges pártok előretörésének veszélye mobilizálta a magyar választókat, a felbolydult politikai helyzetben sok olyan romániai magyar szavazó vett részt a voksoláson, aki ezt talán évek vagy évtizedek óta nem tette meg.

Országos eredmények

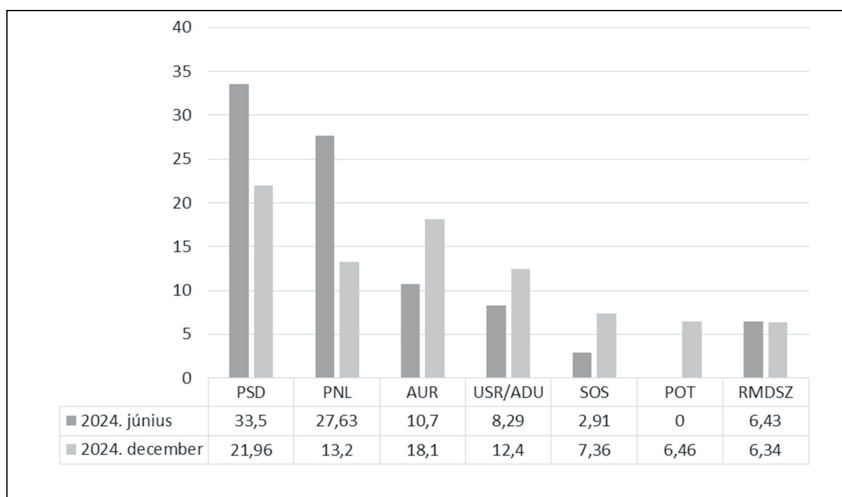

3. ábra: A 2024-es parlamenti választások eredménye
Forrás: saját számítás hivatalos statisztikákból

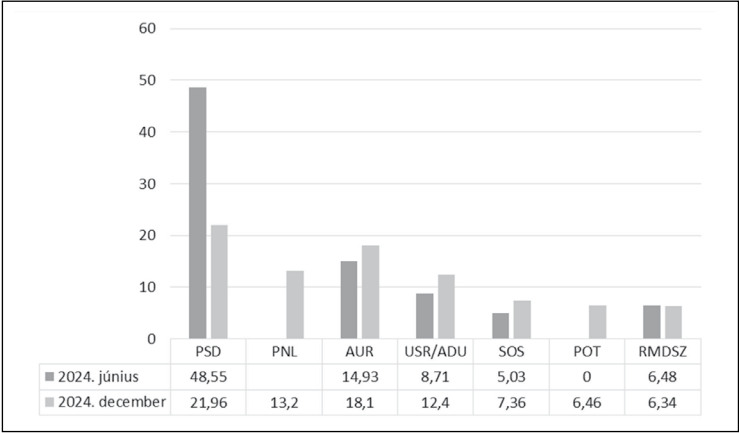
4. ábra: A mandátumok alakulása a parlament két házában
Forrás: saját számítás hivatalos statisztikákból

Az országos eredményekből kiolvasható, hogy a PSD valamelyest javított az elnökválasztási eredményéhez képest, újra a legnagyobb párttá vált a parlamentben, de jelentősen rosszabb eredménnyel, mint a korábbi választásokon. A PNL helyrehozta katasztrofális előző heti eredményét, és meg tudta előzni az USR-t, ez megerősíti az Ilie Bolojan fémjelezte új pártvezetést, és kijelenthető, hogy a kármentés sikeres volt. Az USR nem tudta kihasználni Elena Lasconi első forduló jó eredményét, ezért számukra ez most kudarc, de ők ekkor az elnöki tisztség megszerzésére készültek. A három szélsőséges párt összességében a szavazatok 31-32 százalékát szerezték meg, ez az AUR négy évvel ezelőtti eredményének három és félszerese, tehát óriási növekedés, szavazatszámban pedig még annál is több, közel hárommillió szavazóról beszélünk itt. A parlamenti erőviszonyok várható alakulásából viszont az látszott, hogy a szélsőségeket ki lehet zárni a kormányzásból, ha a másik négy párt meg tud egyezni egy koalícióban.

5. ábra: A 2024-es helyhatósági és parlamenti választások eredményének összehasonlítása
Forrás: saját számítás hivatalos statisztikákból

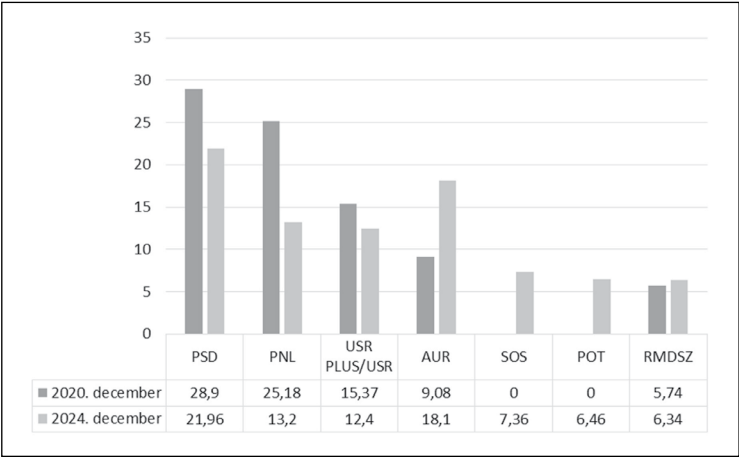
Látható, hogy a fél év különbséggel megrendezett két választás eredményei jelentősen eltérnek egymástól. Persze mindig nehéz összevetni a helyi választások eredményét a parlamenti választással, hiszen a kisebb pártok nem állítanak megyei tanácsosi listákat mind-egyik megyében, ezért az országos eredményük gyengébb, mint ami egy parlamenti választáson megmutatkozik. A két nagy párt eredménye ezzel együtt is jelentősen visszaesett, 61 százalék helyett csak 35 százalékát kapták a voksoknak, ami óriási csökkenést jelent. A szélsőséges pártok mezőnye eközben Calin Georgescu feltűnésével hárompártivá bővült, és míg a helyi választásokon az AUR és az SOS 13,5 százalékot szerzett, decemberben a három párt összesített eredménye meghaladta a 32 százalékot. Az USR is bővíteni tudta táborát annak ellenére is, hogy nyáron egy hárompárti szövetségben indult a Népi Mozgalom Pártjával (PMP) és a Jobboldal Eredjével (FD) Egyesült Jobboldali Szövetség (ADU) néven.

6. ábra A 2024-es európai parlamenti és parlamenti választások eredményének összehasonlítása
Forrás: saját számítás hivatalos statisztikákból

Ha a nyári európai parlamenti választások eredményéhez hasonlítjuk a parlamenti választások eredményét, akkor is jelentős a két nagy kormányzópárt támogatottságának visszaesése, de a júniusi közös listájuk 48,55 százalékához képest az együttesen elért 35 százalék már kisebb veszteséget jelent. Az AUR és az SOS 20 százalékához képest a három szélsőséges párt 32 százaléka sem akkora növekmény, mint a helyhatósági eredmények esetében. Az USR valamelyest itt is növekedni tudott, az RMDSZ pedig itt is stagnált.

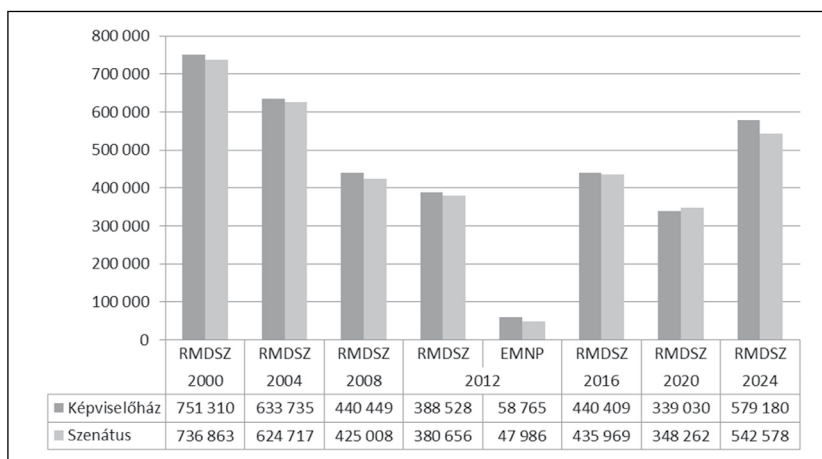
A 2020-as és a 2024-es parlamenti választásokat is összehasonlíthatjuk egymással, a részvételi arányok közötti különbség itt viszont óriási, négy éve 33,36%, most decemberben pedig 52,5% volt ez az adat.

7. ábra: A 2020-as és a 2024-es parlamenti választások eredményének összehasonlítása
Forrás: saját számítás hivatalos statisztikákból

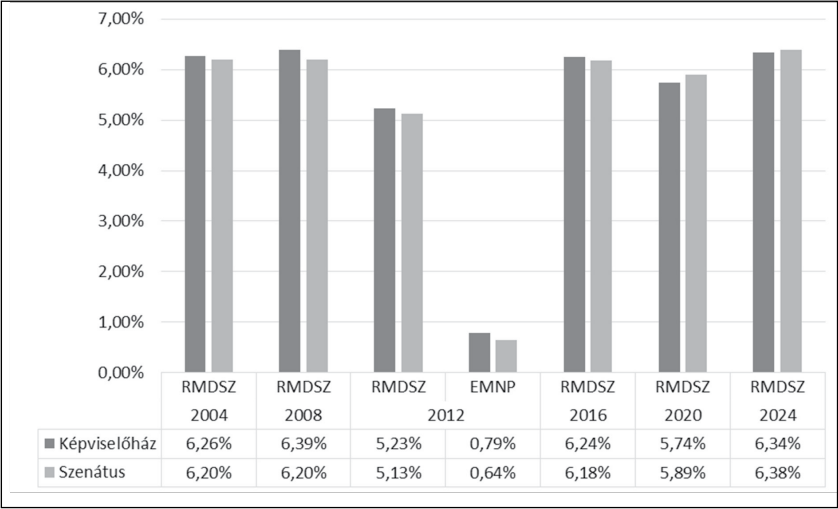
Ebből az összehasonlításból az eltérő részvételi arányok miatt inkább csak az látszik, hogy a szélsőséges pártok száma is megnőtt és támogatottságuk rendkívüli mértékben gyarapodott, miközben a hagyományos nagy pártok súlya csökkent, a két tömb között pedig ott van az USR nagyjából azonos erővel. Azt is el lehet mondani némi fenntartással, hogy a nagy pártok szavazóinak számottevő része átpártolhatott ezekhez a szélsőséges alakulatokhoz.

Magyar eredmények

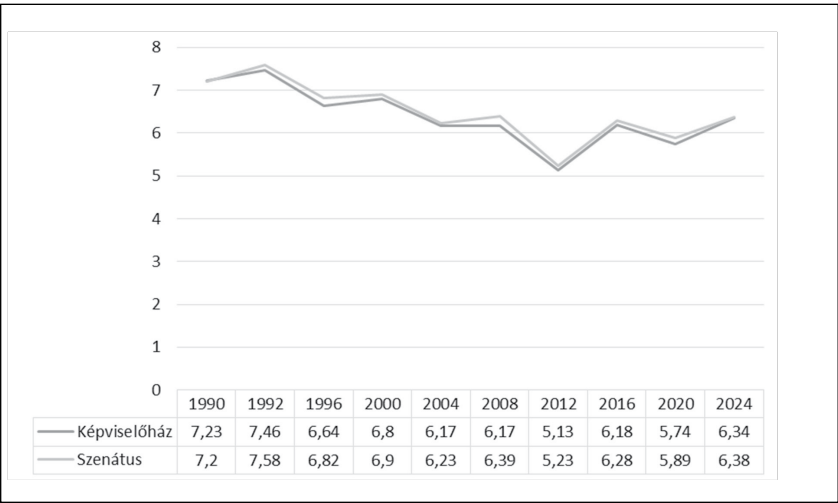

8. ábra Magyar pártokra leadott szavazatok száma
Forrás: saját számítás hivatalos statisztikákból

Szavazatszámban az eredmények meghaladták az RMDSZ 2024. júniusi EP-választási eredményeit, ezzel kijelenthető, hogy 2004 óta nem kapott annyi voksot a szövetség, ami egy parlamenti választáson még inkább figyelemreméltó. A húsz évvel ezelőtti eredmény nincs is annyira messze ettől a maitól, akkor persze egyrészt más volt az országos részvételi arány (58,5%), a szavazást egy napon rendezték az elnökválasztással, és a magyarság lélekszáma is más volt, tehát ez a mostani eredmény óriási részvételt jelent. A négy évvel ezelőtti eredményhez képest pedig az RMDSZ nagyságrendileg 250 ezerrel több szavazatot kapott, ami jelzi a különbséget a két választási helyzet között.

9. ábra Magyar pártokra leadott szavazatok aránya
Forrás: saját számítás hivatalos statisztikákból

10. ábra: Az RMDSZ eredményei az eddigi parlamenti választásokon
Forrás: saját számítás hivatalos statisztikákból

Szavazati arányban a nem végleges adatok szerint pedig a 2004-esnél is jobb lett az eredmény, legutóbb 2000-ben haladta meg az RMDSZ parlamenti aránya a mostanit.

Megye	2020, képviselőház	2024, képviselőház	Különbség
Hargita	83 819	134 485	+50 666
Kovászna	38 457	72 467	+34 010
Maros	54 108	91 373	+37 265
Szatmár	33 237	57 087	+23 850
Bihar	38 462	62 159	+23 697
Szilágy	16 769	24 822	+8 053
Kolozs	24 577	43 166	+18 589
Arad	6 814	12 850	+6 036
Brassó	8 099	14 693	+6 594
Máramaros	6 190	11 139	+4 949
Temes	4 731	9 131	+4 400
Beszterce-Naszód	2 935	5 643	+2 708
Fehér	3 050	5 719	+2 669
Hunyad	2 982	5 160	+2 178
Szeben	1 393	3 390	+1 997
Krassó-Szörény	422	1 113	+691

1. táblázat: A 2020-as és 2024-es parlamenti eredmények az RMDSZ szempontjából, megyék szerint
Forrás: saját számítás hivatalos statisztikákból

A megyei adatokból is látszik, hogy elképesztő mértékben megnőtt az RMDSZ-re leadott szavazatok száma, ugyanakkor az is szembeűnő, hogy a júniusi EP-választásokon kapott voksokhoz képest is javult az eredmény. Ez látható alább a legnagyobb megyékben:

Megye	EP-választás	Parlamenti választás, szenátus
Hargita	111 941	134 143
Kovászna	64 313	72 843
Maros	88 754	91 500
Szatmár	60 265	57 884
Bihar	59 579	62 857
Szilágy	24 584	25 185
Kolozs	43 334	43 791

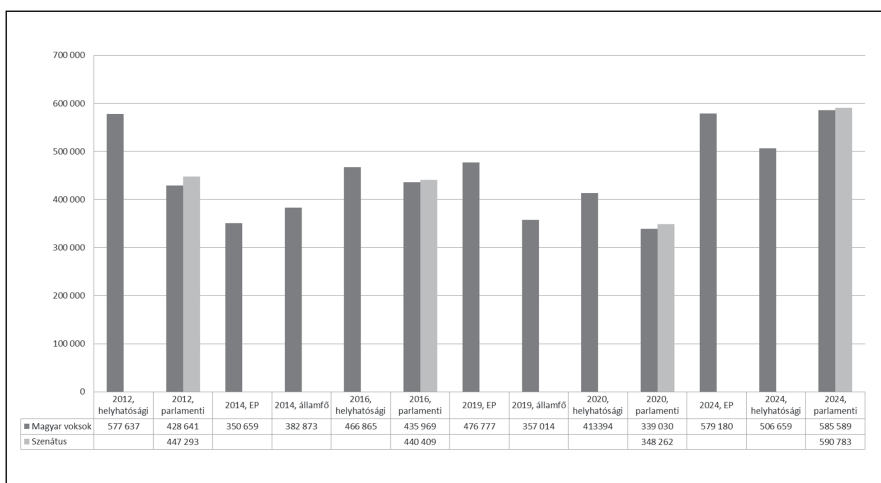
2. táblázat: Az RMDSZ szavazatainak száma a 2024-es EP-választásokon és a 2024-es parlamenti választások szenátusi listáin a legnagyobb magyarsággal rendelkező megyékben
Forrás: saját számítás hivatalos statisztikákból

	EP, 2024	Képviselőház, 2024	Különbség
Külföld	2 186	11 675	+9 489
Kárpátokon kívüli megyék	44 663	19 517	-25 146
Szörványmegyék	79 571	68 838	-10 733
Kolozs	43 334	43 166	-168
Partium	144 428	144 068	-360
Székelyföld	265 008	298 325	+33 317

3. táblázat Az RMDSZ szavazatainak száma a 2024-es EP-választásokon és a 2024-es parlamenti választások képviselőházi listáin tájegységek szerint
Forrás: saját számítás hivatalos statisztikákból

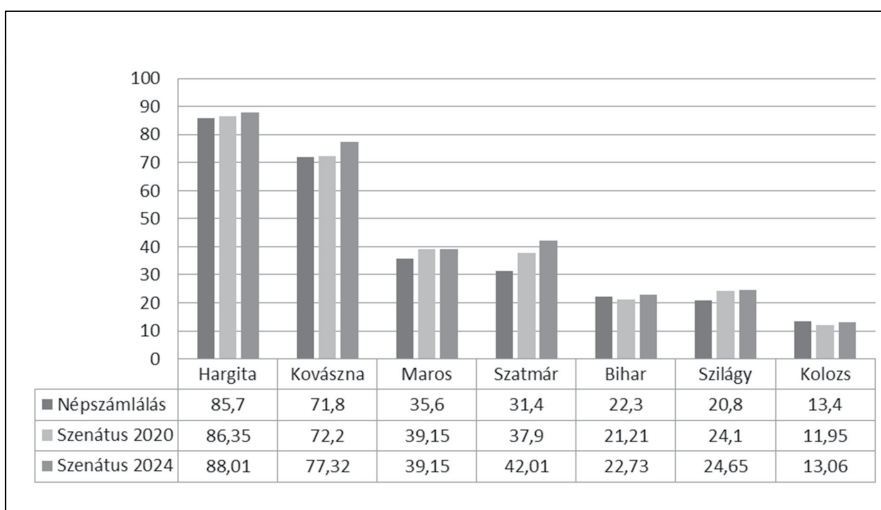
Az látszik a fenti táblázatból, hogy az RMDSZ jelentősen kevesebb szavazatot kapott a Kárpátokon kívüli megyékben, mint a nyári EP-választásokon, továbbá a szörványmegyékben is kevesebb voksot tudott gyűjteni, mint júniusban. Ezt a mintegy 35 ezres veszteséget azonban kompenzálták a Székelyföldön szerzett többletszavazatok, továbbá külföldről is jelentősen több voksot kapott a szövetség.

Az RMDSZ adatainak értelmezéséhez fontos látni, hogy az elnökválasztás első fordulójának eredményei után kézzelfogható közelségbe került, hogy a szélsőséges, magyarellenes pártok hatalomra jutnak, ez pedig olyan szintű félelmet generált a magyar közösség soraiban, amelynek köszönhetően sokan mentek el szavazni olyanok, akik talán évtizedek óta nem voltak. Főként az idősebbek és középkorúak körében nőtt meg a szavazási hajlandóság, ez azt mutatja, hogy tényleg érezték a veszélyt és a voksolás tétjét, azt, hogy vagy ott lesz az RMDSZ a parlamentben és a kormányban, vagy az AUR–Sosoaca–Georgescu-féle pártok kormányra kerülhetnek. Mindazonáltal az látszik, hogy a szélsőséges pártok a parlamentben a mandátumok egyharmadát kapták, tehát a következő évek román közéleté és politikálása nagyon más lesz, mint az eddigi.

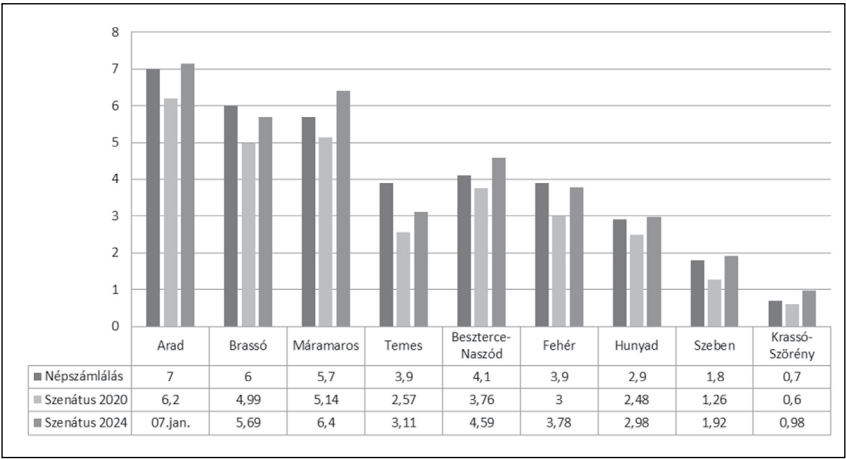
11. ábra: Az összes magyar politikai alakulat eredménye az elmúlt évek választásain
Forrás: saját számítás hivatalos statisztikákból

A fenti ábrán az látszik, hogy a magyar alakulatokra leadott voksok száma utoljára a 2012-es helyhatósági választásokon haladta meg az 500 ezret, amikor az RMDSZ ellenzéki pártjai még sokkal több szavazatot szereztek és erősebbek voltak, mint most. Azóta most sikerült először ezt a számot meghaladni. Az EP- és a parlamenti választások tekintetében pedig látványos és jelentős szavazatszám-bővülés következett be.

12. ábra: Az RMDSZ eredménye a jelentős magyar lakosságú megyékben a 2020-as és a 2024-es parlamenti választásokon, valamint a magyarok aránya az adott megyékben a 2021-es népszámlálás szerint
Forrás: saját számítás hivatalos statisztikákból

A fenti ábrán az egyes megyék etnikai arányához viszonyítjuk az RMDSZ eredményeit, és az látszik, hogy míg Hargita, Kovászna és Szatmár megyékben jelentős javulás következett be, Maros és Szilágy megyékben inkább stagnálás látszik. Bihar és Kolozs megyékben is volt javulás a négy évvel ezelőtti eredményekhez képest, de ennek mértéke kisebb volt, és ebben a két megyében csak most tudták megközelíteni vagy elérni az etnikai arányokat. Szilágy megye rendszeresen jó eredményeket produkál, most is meghaladták az etnikai arányt, és ez kismértékben Hargita, Kovászna és Maros megyékben is sikerült. Szatmár megye szerepelt a legjobban ebből a szempontból, ott magasan az etnikai arány fölött teljesített az RMDSZ, ami visszavezethető a nyári helyhatósági választások sikerére is: úgy tűnik, hogy Szatmár megyében nem csak arról van szó, hogy a magyar közösség jobban mozgósított, mint a román, hanem itt rendre képes a szövetség román szavazatokat is szerezni.

13. ábra: Az RMDSZ eredménye a jelentős magyar lakosságú megyékben a 2020-as és a 2024-es parlamenti választásokon, valamint a magyarok aránya az adott megyékben a 2021-es népszámlálás szerint

Forrás: saját számítás hivatalos statisztikákból

Összehasonlítva az RMDSZ erdélyi megyékben elért eredményeit az adott megyében élő magyarok arányával – a 2021-es népszámlálás adatai¹ szerint –, az látszik, hogy az RMDSZ a szóránymegyékben számottevően jobban teljesített, mint négy évvel ezelőtt. A legtöbb megyében az etnikai arányt is sikerült ezúttal meghaladni, csak Brassó, Temes és Fehér megye képez kivételt, ahol enyhén ez alatt teljesített az RMDSZ listája. A legnagyobb különbség az etnikai arány és az RMDSZ eredménye között Temes megyében állt fenn, érdekesség, hogy éppen ebből a megyéből a visszaválasztás után mandátumot a szövetség.

¹ A népszámlálás eredményeit az RMDSZ korrigált adatai alapján használtuk: <https://rmdsz.ro/aktualis/hirek/11-millio-magyar-lehet-Romaniaban>

Megye	2020, képviselőház	2024, képviselőház	Különbség, %
Hargita	83 819	134 485	+160
Kovászna	38 457	72 467	+188
Maros	54 108	91 373	+169
Szatmár	33 237	57 087	+172
Bihar	38 462	62 159	+161
Szilágy	16 769	24 822	+148
Kolozs	24 577	43 166	+175
Arad	6 814	12 850	+188
Brassó	8 099	14 693	+181
Máramaros	6 190	11 139	+180
Temes	4 731	9 131	+193
Beszterce-Naszód	2 935	5 643	+192
Fehér	3 050	5 719	+187
Hunyad	2 982	5 160	+173
Szeben	1 393	3 390	+243
Krassó-Szörény	422	1 113	+263

4. táblázat: A 2020-as és 2024-es parlamenti eredmények az RMDSZ szempontjából, megyék szerint
Forrás: saját számítás hivatalos statisztikákból

Összegzés, következtetések

A választási eredmények értelmezését nem lehet elválasztani az utóbb eltörölt elnökválasztás első fordulós eredményétől. Ennek fényében nagy sikerként értékelték a hagyományos pártok – amelyek a választás előtti egy hétben Európa-barátként utaltak magukra –, hogy megszerezték a parlamenti mandátumok többségét, ezzel megnyílt az út egy stabil kormány felállítása előtt. Ezzel együtt persze látszik, hogy a szélsőséges pártok jelentősen megnövelték táborukat és parlamenti súlyukat, a mandátumok több mint egyharmadát birtokolják, és esélyesként indulnak el majd a megismételt elnökválasztáson.

A választások után a PSD, a PNL, az USR és az RMDSZ látszólag megállapodott egy kormány támogatásáról, amely teljesen elszigetelné a parlamentben a szélsőségeket, az elnökválasztások eltörlése után azonban a tárgyalások gyorsan zátonyra futottak, és világgossá vált, hogy az USR nem lesz része a kormánykoalíciónak, ezzel nem hagyják egyedül ellenzékben a szélsőségeket. A kormányalakításról végül a PSD, a PNL, az RMDSZ és a nemzeti kisebbségek képviselőcsoportja állapodott meg, amelyet hétfős többséggel iktattak be a két ház együttes ülésén. Az új koalíció parlamenti többsége tehát meglehetősen törekény, ám fontos látni, hogy nem zárható ki a szélsőséges pártok honatyáinak átcsábítása a PSD-hez és a PNL-hez a továbbiakban – leginkább az elnökválasztás után –, ezzel tovább növelhetik a kormányzati stabilitást.

Az új kormány miniszterelnöke Marcel Ciolacu maradt, aki a kudarcos elnökválasztási eredménye után ezzel stabilizálta a helyét a pártjában, ha ugyanis egy másik miniszterelnök került volna a Victoria-palotába a PSD soraiból, azzal a pártelnök saját párton belüli hatalmát ásta volna alá, így ez most egy előremenekülésnek fogható fel a részéről. Persze azzal, hogy az államfő és a miniszterelnök személye sem változott a viharos decemberi hónap után, nem csillapodott a társadalmi elégedetlenség, a rendszerellenes szavazók felháborodása csak tovább növekedhetett.

A PNL-ben ellenben volt változás, Nicolae Ciucu elnökválasztási kudarca után nagyon gyorsan ideiglenes pártvezetés vette át a hatalmat, Ilie Bolojan pedig nem csak a korábbi pártelnököt távolította el, hanem a párt teljes addigi vezetését. Az első sorban tehát teljes csere volt, és a PNL már a parlamenti választás előtt így megújulva vágott neki a megméretetésnek. Az eredmények fényében a kármentés sikeres volt, a PNL visszatért a tíz százalék fölötti sávba, és ha kevéssel is, de megelőzte az USR-t a pártok versenyében.

Ez a tény pedig rossz hír az USR-nek, akinek a jelöltje bejutott a második fordulóba, és nagyon sokáig úgy tűnt, hogy Elena Lasconi lehet a romániai normalitás megmentője, aki megakadályozza a szélsőséges jelölt győzelmét az elnökválasztáson és aki mellett felsorakozott a teljes román nyugati orientációjú pártpaletta. A választás eltörlésével azonban mindez elpárolgott, a pártok gyorsan megértették, hogy új helyzet van, és már nem annyira létkérdés az USR beemelése a kormányba, mint abban az esetben lett volna, ha Lasconi lesz az új elnök. Az USR tehát kiszorult az új kormányból, mivel talán egyedül a PNL számára lett volna előnyös a jelenléte bizonyos értelemben, a többi politikai erő inkább nélküle képzelte el a kormányzást. Ezzel azonban az Elena Lasconi vezette párt lett az egyedüli Európa-barátnak nevezett alakulat ellenzékben, a kormánypártok – elsősorban a PNL – várható további népszerűségvesztésének tehát kedvezményezettje lehet.

Az RMDSZ jól szerepelt a választáson, és a kormányalakítási fejlemények tükrében nélküle nincsen parlamenti többség, azaz a szövetségnek erős pozíciója van a bukaresti politikában. Ennek megfelelően sikerült két nagyon fontos minisztérium vezetését megszereznie, a fejlesztési tárca jelentősége már bebizonyosodott a korábbi ciklus első felében, most pedig a pénzügyminisztérium vezetését is megkapta a Kelemen Hunor vezette alakulat, ezzel egy olyan tárca irányítását sikerült elnyerni, amelynek kötelező jóváhagyó szerepe van az

államigazgatási struktúrában – tehát minden tervezet átmegy a szűrőjén. További jelentős fegyvertény, hogy a román demokrácia történetében először kapott az RMDSZ egy olyan tárcát, amelynek vezetője a Legfelsőbb Védelmi Tanács (CSAT) tagja.

A szélsőséges pártok összességében szintén jól szerepeltek, az AUR számára mindazonáltal kudarcnak tekinthető, hogy egyrészt meg kell osztania ezt a térfelet most már nemcsak egy, hanem két másik alakulattal is, másrészt az, hogy George Simion nem jutott be az elnökválasztás második fordulójába. Ez utóbbi helyzeten még változtathat, ha a megismélt elnökválasztáson jól szerepel, de erre úgy tűnik, hogy csak akkor lesz esélye, ha Calin Georgescu és Diana Sosoacát nem engedi elindulni az alkotmánybíróság – amire minden esély meg is van.

A választási év tehát véget ért, de a rendkívüli fejlemények miatt folytatódik a bizonytalanság: a kormánykoalíció a várakozásokkal ellentétben csak májusra – 4-ére és 18-ára – tűzte ki az elnökválasztás időpontját, ezzel nem a lehető legkorábbi márciusi dátumot választották, hanem a húsvét utáni időszakot. Ezzel az is eldőlt, hogy nem kell annyira sietni a jelöltek megnevezésével, és talán arra is több idő jut, hogy az állami intézmények tisztázzák az elnökválasztás eltörlésének bizonyítékokkal alátámasztott pontos okát.

A kormánykoalíció pártjai viszonylag gyorsan megnevezték a közös elnökjelöltet Crin Antonescu személyében, bár ennek megerősítése továbbra is várat magára. Bejelentette azonban indulását függetlenként Nicusor Dan bukaresti főpolgármester, minden bizonytalansággal újraindul az USR színeiben Elena Lasconi, továbbá Daniel Funeriu volt oktatási miniszter is függetlenként méretti meg magát. A szélsőséges pártok oldaláról biztosan megpróbálkozik az indulással Calin Georgescu, de talán Diana Sosoaca is. George Simion egyelőre beállt Georgescu mögé, de ez minden bizonnyal csak stratégiai megfontolás, és a korábbi választás meglepetésjelöltjének várható visszaléptetése után ő maga is versenybe száll.

A kormány stabilitása ezzel együtt biztosított, a májusi elnökválasztásig Klaus Iohannis is hivatalában marad, a kabinet már meg is kezdte az államháztartás kiegyensúlyozásához kapcsolódó lépéseket. Az elnökválasztás eredményének függvényében a kormánykoalíció stabilitása is megkérdőjelezhető, de mégis az a valószínűbb, hogy egy olyan elnök kerül majd a Cotroceni-palotába, aki nem tud és nem is kíván változtatni a kormány összetételén.

Az RMDSZ jó eredménye kapcsán fontos megjegyezni, hogy minden mobilizációs kampánynál erősebb érvet szolgáltatott most az országos politikai helyzet a részvétellel, a magyarok joggal érezték úgy, hogy Calin Georgescu és a szélsőséges tábor vártnál is nagyobb ereje évtizedek óta nem látott veszélyt jelenthet, és rendkívül nagy számban járultak az urnákhoz. A politikai kérdések és a közélet iránti érdeklődés megnőtt ezeben a napokban, sok politikailag inaktív szavazó is részt vett a választáson és hozzájárult a jó eredményhez. Összességében ez a rendkívüli helyzet arra is rámutatott, hogy a romániai magyarság egészséges politikai immunrendszere még működik, ha nagy tétet érzékel a közösség, akkor képes az összehangolt cselekvésre, és nagy számban, a demokrácia játékszabályai szerint fejezi ki az akaratát.

Melléklet

